

nálatti engedélyben vagy az erdőgazdasági üzemtervben megállapított határidő általánosságban az 1944. évi június hó 30. napjáig meghosszabbíttatik.

2. §. Az 1. §-ban foglaltak nem érintik azokat a rendelkezéseket, amelyekkel a fahasználat engedélyezése kapcsán a termelés befejezésére különleges okokból (pl. magashegységi erdő) az 1. §-ban foglalt időpontot meghaladó határidő állapított meg.

3. §. A fatermelők által kitermelt fakészleteket változtatlanul a tűzifaellátás biztosításának újabb szabályozása tárgyában kibocsátott 3.000/1941. M. E. számú rendelet (Rendeleték Tára 1104. oldal) 2. §-ának (4) bekezdésében megállapított határidő alatt, a termelői fakészletek bejelentésének újabb szabályozásáról szóló 291.595/1941. F. M. számú rendelet (Rendeleték Tára 4019. oldal) és a 191.000/1944. F. M. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1944. évi 22. szám) rendelkezései értelmében az illetékes m. kir. erdőfelügyelőséghez kell bejelenteni.

4. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1944. évi március hó 22-én.

(321. sz.)

Dr. Báránys Károly s. k.
államtitkár.

A m. kir. pénzügyminiszter 97.043/1944. számú rendelete a hatósági esküt tett erdőgazdasági alkalmazottak lőszervásárlási és -tartási engedélyeinek illetékmentességéről.*

1927.V. tc. 29. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §. A hatósági esküt tett erdőgazdasági alkalmazottak szolgálati fegyvereihez szükséges lőszer vásárlására és tartására jogosító engedélyek illetékmentesek.

2. §. A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1944. évi április hó 4-én.

Dr. Reményi-Schneller Lajos s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

IRODALOM

Dr. Scherer Péter Pál: Számok értéke a mezőgazdaságban. (A szerző kiadása, Budapest, 1943.) Ára...

Amikor elolvastam ezt a páratlan szaktudással összeállított, 146 oldalra terjedő kötetet, minden őstermeléssel foglalkozónak szerettem volna a kezébe adni, hogy nehéz munkájában több figyelmet szenteljen a számok segélyével biztosított tervszerűségnek.

Mert valljuk be őszintén: igaza van a szerzőnek, amikor azt kénytelen megállapítani, hogy nálunk bizony még mindig lenézett mesteresség a könyvelés. Holott Amerikában pl. mindenféle gazdasági vagy kereskedelmi alkalmazásnak előfeltétele a könyvelésben való jártasság. Hiszen kétségtelen: munkánk csak pontos és állandó ellenőrzés alapján lehet eredményes!

* Megjelent a „Budapesti Közlöny” 1944. évi április hó 6-i, 78. számában.

A szerző műve könyvelési tudást tételez fel és megértéséhez a hozzáértésen kívül terjedelmes könyvelési gyakorlat is szükséges. Ezért kénytelen vagyok módosítani a bevezetőben mondottakat és könyvét csak olyan gazdáknak ajánlhatom, akiknek könyvviteli ismereteik vannak. A szerző tudása azonban arra csábít, hogy felkérjem új út keresésére, amelyen a mai kettős könyvviteli mód érthetőbbé, egyszerűbbé tételét érhetnők el.

Mind az erdőt, mind a mezőgazdaságot három, egymástól elütő, de valójában együtttható tényező jellemzi; ezek állandóan szemellettartása minden őstermelő legfontosabb feladata. Minden a földdel kapcsolatos termelést üzemi, gazdasági és vagyoni szempontból kell megítélni. Ezekből kell kiindulni és következetesen arra törekedni, hogy élesen elválasszuk őket egymástól. Ha valamilyen képet részletesen kívánunk leírni, akkor azt tér, szín, és forma szerint kell tennünk, mert különben elveszünk az általánosságokban.

Ugyanez vonatkozik a könyvelésre is. Nem lehet az üzemi, gazdasági és vagyon-könyvelést egy rendszerbe vonni, mert akkor egy általános képben egyesül a három jellemző tényező, azok a gazdasághelyzetét csak örvendetesnek vagy szomorúnak mutatják, és külön kell kimunkálnunk az üzemre, gazdaságra és vagyonra jellemző adatokat, hogy a kapott kép általános határának az okát megtaláljuk.

Ez kényelmetlenné, nehezen kezelhetővé és más minden egyébbel elfoglalt ember számára könnyen nélkülözhetőnek ítélt szerszámmá fokozza le a jelenleg divatos könyvelési módot. A könyvelés hivatása feljegyezni az üzemi, gazdasági és vagyoni eseményeket, amelyek az irányító gazda tevékenysége folytán következnek be. Tehát az irányító gazdának magának kell megállapítania, hogy termelése milyen könyvelést kíván, vagyis értenie kell a könyveléshez, és ezért lényeges, hogy a könyvelés egyszerű, áttekinthető és gyorsan mérlegképző legyen.

Dr. Scherer Péter Pál főleg mezőgazdák számára írta ugyan a könyvét, de fejtegetései nagyrészt az erdőüzemekre is vonatkoznak, tehát szakunk művelői között is élénk érdeklődésre tarthatnak számot. Az erdőnek vagyonadóügyi szempontból történő külön elbírálását hangsúlyozottan kiemeli és példákkal is megvilágítja.

Mindent egybevetve: a könyv értékes hézagpótló munka, biztos vezérfonal, tehát teljes elismerést érdemel.

Prüger Henrik.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (78. kötet, 1944.)

5. sz. — Zorkóczy B.: Saválló és hőálló acélok a háborús anyag-gazdálkodásban. — Jakab S.: Hegyi utak tervezése. — Grenczer B.: A mezőgazdasági kísérlet; intézetek a mezőgazdasági ipar szolgálatában.

6. sz. — D'Ouvenou R.: A székesfővárosi vízművek 75 éve. — Heim E.: Az elavult városrészek újjáépítésének eszközei és lehetőségei. — Gosztényi Gy. dr.: Az emberi szellem szerepe az építészetben. I.

7. sz. — Móry B. dr.: Kohókokszt gyártása komló szénből. — Csárgoly J.: Az útépítő és egyéb iparok bitumenszükséglete és annak ellátása. — Szörényi Reischl Á. dr.: Hogyan gazdálkodjunk az építési anyagokkal.

A Műszaki Világ. (VIII. évf. 1944.)

5. sz. — —: Az ONCSA építkezéseit, a főváros szociális lakástermelését és a finanszírozás kérdéseit vitatták meg a Mérnök- és Építész-Egylet ankétján. — —: A lakáskérdés szociológiája.

6. sz. — A magyar mérnökség számos nagyjelentőségű időszerű problémáját megvitatták a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének közgyűlésén. — Pétery J.: A Rókus-kórház telkének rendezése és az Új Rókus-kórház. — —: A Mérnök- és Építész Egylet kislakás-építési ankétja.

A Természet. (XL. évf. 1944.)

1. sz. — Péter M.: A termések és magvak elterjedése. — Schweitzer J. dr.: Havasigyopár. — Regös J.: Rövidhullámú sugarak használata az öröklétanban.

2. sz. — Kalmár Z. dr.: Özlábgombák.

3. sz. — Péter M.: A kökörcsin. — Haller L. dr.: Március. — Kalmár Z. dr.: Csiperke. — Smuk A.: A golyák életéből.

A Vadászkutya. (V. évf. 1944.)

3. sz. — Gróf Esterházy L.: 20 év előtt... — Felix E.: A tacskozó és a szalonka. — Kiss F. dr.: Milyen munkateljesítményt követelünk meg vérebeinktől. (1. közl.) — Reinisch M. dr.: Szopornyica, a kutyák veszedelme.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXVII. évf. 1944.)

6. sz. — Tarján G. dr.: A gazdaságilag legjobb súlykihozatal. — Pávai-Vajna F. dr.: Van káros hatásuk is a szénhidrogénkutató fúrásoknak. — Vajk R. dr.: Megjegyzések dr. Pávai-Vajna Ferenc: „Van káros hatásuk is a szénhidrogénkutató fúrásoknak” c. közleményéhez.

7. sz. — Tarján G. dr.: A gazdaságilag legjobb súlykihozatal. (2. bef. közl.) — Relkovic N. dr.: Újbánya bányászatának legrégibb emlékei 1700-ig. — Pollner J.: A recki ércbánya fejlődése és nemzetgazdasági jelentősége.

Bástyánk. (4. évf. 1944.)

3. sz. — Féja G.: Ifjú szívekben élek. — Szabados G.: Contra torrentem! — Szanyi J.: A Közép-Dunamedence közgazdasága. — Székely L.: A bányászlelek. — Faller J.: A Bánya, Kohó- és Erdőmérnök-hallgatók Ifjúsági Körének multjából. (5. bef. közl.) — Biró L.: A vadászlelek kialakulása. — Csulak E.: Sopron zenei eseményei idén télen.

Fás Tudósító. (III. évf. 1944.)

11–12. sz. — Ács F.: A talpfahiány okai. — Bejczy L.: Tárgyalások a faforgalom egységes irányítására. — Luncz G. dr.: A magyar erdőigazgatás munkája a faforgalom növelésére. — Faludi Gy.: Körfűrészlapok és használatuk.

13–14. sz. — Fa-átmenetgazdasági feladatok. — —: A bányafa és bányaszéldeszka kezelése. — Kismarjay-Kiss T. dr.: Erdélyi fűrészek és a tűzbiztosítási kockázat. — v. Simonkay Gy.—Barlai E.: A korszerű fűrészelésről. (1. közl.) — de Antoni Brunó: Anyagtakarékosság a par-kettázó iparban.

Gazdatisztek Lapja. (XLVIII. évf. 1944.)

4. sz. — F. Gy.: Kossuth Lajos. — Kiss E.: Ápoljuk a nagy magyar mezőgazdák emlékezetét. — —-gy: Gazdatisztek — a földművelésügyi minisztériumban. — Borsos Gy.: Gondolatok egy új világ küszöbén. — Klie L.: A magyar gazdatiszt.

Halászat. (XLV. évf. 1944.)

1. sz. — Ifj. Zimmer F.: A negyvenötödik évfolyam. — Manninger G. A.: A tógazdaságok jelentősége közelműködésünkben. — Maucha R. dr.: A limnológia fejlődése és mai állása. — Id. Zimmer F.: A halászat-

ról és ami vele összefügg. — *Kontur Gy.*: A Velencei-tó halászata. — *Mika F. dr.* és *v. Varga L. dr.*: A dunai galóca. (3. közl.) — *Keve A. dr.*: A Madártani Intézet 50 éves. — *Rotarides M. dr.*: Halászat Délbaranyában. — *Lukács K. dr.*: A balatoni halászat multjából. (5. közl.) — *Alkér M. dr.*: Egy boldog rákászat Máramarosban. — *Uzoni L.*: A budapesti halpaci karácsonya. — *Ifj. Szabó Z.*: A halászati év. (A havi teendők folytatólagos ismeretése.

2. sz. — *Gébert J. dr.*: Mit nyújthat a halászoknak a szövetkezeti mozgalom? — *Frenyó V. dr.*: A nagy bölcső. — *Ifj. Szabó Z. dr.*: A Palicsi tó. — *Udvardy M. dr.*: A halgazdaságra káros madarak szerepének vizsgálata folyik a Madártani Intézetben.

3. sz. *Lukács K. dr.*: Magyar halászati szakirodalom 1916—1940. — *Kontur Gy.*: Szívárványos pisztrángtelepítésein Eger környékén.

Kertészeti Szemle. (XVI. évf. 4. sz.)

4. sz. — *Máthé J.*: A hélió, vagy náptól fűtött üvegházakról. — *Görgényi L.*: Pálmák. — *Acsádi J.*: Magánkertek a közellátás szolgálatában. — *Andrasovszky I.*: A talaj alkotórészei. — *Keller O. dr.*: A kaktuszfélék ellenségei. — *Kosinszky V. dr.*: A szőlő megmunkálása. — *Pechan A.*: Védekezés a fagyok ellen.

Kémikusok Lapja. (V. évf. 1914.)

4. sz. — *Lerch J. dr.*: Ipari porbetegségek. — *Telegdy Kovács L. dr.*: Farukorgyártás.

Köztelek. (LIV. évf. 1944.)

10. sz. — *Somorjai F. dr.*: A „Sumac“ édesbírok termesztése és jelentősége. — *Ebinger J.*: Néhány szó a talajsimításról. — *Mayer J.*: Burgonyafajtákkal szerzett tapasztalatok. — *Balienegger R. dr.*: A talaj nyers szerves anyagai. IV. — *Nagy V.*: Üzemszervezés és üzemvezetés a háborús gazdálkodásban. II. — *Villax Ö. dr.*: Cukorrépa termesztésünk sürögősen megoldandó feladatai.

11. sz. — *R-a*: A mezőgazdaság börgépszij ellátása. — *Gerényi J.*: Gazdakívánságok a beszolgáltatási rendszer keretében. — *v. Darányi B.*: A gabonakereskedelem szerepe a szabad és kötött gazdálkodásban. — *Udvaros K.*: Tavaszi teendők és egyéb problémák a repce termesztésében. — *e. Dorner B.*: Mik az előnyei a hűsértéskeresztezésnek? — *Horn A. dr.*: Új feltételek a szarvasmarha elit-törzskönyvnel. — *Tangl H. dr.*: A cserebogár takarmányként való felhasználása. — *Hetzel H. dr.*: A tehenek fertőző hurutos tőgygyulladás. — *Halász M. dr.*: Kicsi a burgonya átlagtermése.

12. sz. — *M. E. dr.*: Közellátási politika. — *Kristály A. dr.*: A gazdasági eljárások közreműködése a növénytermesztés terén. — *Mátray S.*: Gabonavetési kísérlet Rátky-féle vetőgéppel. — *Bajai J. dr.*: Adatok a hazai termesztett cirokfajták vetőmagjának alakítani ismeretéhez. — *Weiser I. dr.*: Szilóellenőrköt! — *Mócsy J. dr.*: A malacok fertőződése bélgyilisztaikkal. — *Barangovits F. dr.*: Új védekezőszerrel a földibolhák ellen!

13. sz. — *M. E. dr.*: Mezőgazdaságunk átmenetgazdasági feladatai. — *M. E. dr.*: Mezőgazdasági hitel és irányított hitelpolitika. — *Guruby D.*: A szója mint köztestermény. — *Pavlovsky B.*: Milyen cukorrépa-féleséget termeljünk! — *Csukás Z. dr.*: A tej zsírtartalmának tenyésztési jelentősége. — *Gaszner J.*: Idejében irtsuk a kártékony rovarokat! — *Meggyesi Gy.*: Gépek a gazdasági munkában. — *I. Waechter H.*: A gépésítés feladatai és a fejlődés iránya a mezőgazdaságban.

14. sz. — *Legány Ö.*: A mákról és a rovarellenségei elleni védekezésről. — *Mándy Gy. dr.*: A papraforgó-nemesítés alakítani, élettani és

fajtani szempontjai. — *Mócsy J. dr.*: A foszforos gyujtóbombák okozta égési sebek kezelése. — *Thóbiás Gy. dr.*: Az aratógépek karbahelyezése. — *Borissza F.*: Tapasztalatok a cukorcirok ipari felhasználásáról.

Magyar Méb. (65. évf. 1944.)

4. sz. — *Takács M.*: A sikeres és sikertelen anyásítás tényezői. — *Várrallyay B.*: A sikeres vándorlás feltételei.

Mezőgazdasági Közlöny. (XVII. évf. 1944.)

3. sz. — *Wünscher F. dr.*: Szövetkezetek a keresztény gazdasági rendben. — *Schmelzer J.*: A gypajjútermelés fokozása. — *M. B.*: A török gazdasági élet háborús teljesítményei. — —: A fagázzal hajtott traktor alkalmazása a mezőgazdaságban.

Nimród Vadászlap. (V. évf. 1944.)

9. sz. — *Sólyom*: Indul a lavina. — *v. Nemeskéri-Kiss G.*: Gyűjt-sünk gyutacsokra! — —: Erdők bekerítése és a beugrók.

10. sz. — *Sólyom*: Az erdőőrök. — *Nagy Gy. dr.*: A dergetők. — *Éhik Gy. dr.*: A Nemzeti Vadászati Védegyelet húszéves multja számokban. — *Thuróczy T. dr.*: Hozzászólás a „Kakasveszedelem“-hez. — *Teleki J. gr.*: Néhány szó nemes sólymaink érdekében.

Technika. (25. évf. 1944.)

3. sz. — *Trummer Á.*: A Duna-Tisza csatorna ügyének mai állása. — *Nyáray-Szabó I.*: A röntgensugár a kémiai kutatásban. — *Kotsis I.*: Bérházakban elhelyezett kis- és középlakások. — *Bronts L.*: A gőzmozdony szépségének feltételei. (2. közl.) — *Jáky J. dr.*: Feszültségeloszlás a képlékeny földtömegben. — *Biró B.*: Fogaskerekek méretezése hajlításra a fogalak tekintetbevételével.

Természettudományi Közlöny. (76. kötet, 1944.)

3. sz. — *Gaál I.*: A Fertő-tó őstörténetéből. — *Tangl H.*: A fárad-ságérzés legyőzése. — *Szabó F.*: A fogságban tartott állatok szabadság-vágya. — *Péter Gy.*: Vannak-e transzuránok? — *Ballenegger R.*: A talaj tápanyagszükségletének megállapítása növényélettani alapon. — *Kieselbach Gy.*: A friss hal ismertetőjelei. — *St. L. dr.*: A „Research“ nem-mágneses hajó. — *Rapaics R. dr.*: A csirázó magvak felnyílása. — *Kendi Finály I. dr.*: Milyen sugarak okozzák a leülést? — *Kieselbach Gy. dr.*: A csiráztatott hüvelyesmagvak fogyasztásának előnyei. — *Kenessey K. dr.*: Milyen magasán villannak fel a hullócsillagok?

Turista Értesítő. (IX. évf. 1944.)

3. sz. — *Kemény I.*: Gondolatok a terepgyakorlatok népszerűsítésére és továbbfejlesztésére. (2. bef. közl.) — *Pokorny F. dr.*: A terepgyakorlatok népszerűsítésének eszközei. — *Kemény I.*: A túravezetőképesítés népszerűsítése és a vezetőképzés továbbfejlesztése. — *Tattay P.*: A túravezetőképesítés népszerűsítése és a vezetőképzés továbbfejlesztése.

Vadászat-Halászat. (XII. évf. 1944.)

4. sz. — *Festetics P. gr.*: A fogoly. — *g. Lelovich Gy.*: A nemes-sólymok bevadászása.

5. sz. — *a. Balogh A.*: Add meg a fegyvernek ami a fegyveré. — *k. Koppányi I.*: Hal és a sikló.

6. sz. — —: A Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegyelet '66. évi rendes közgyűlése. — *a. Balogh A.*: Hasznos tudnivalók fegyvereink történetéről. — *k. Benkő P.*: A „damyl“.

Vadászujság. (IV. évf. 1944.)

8. sz. — *Szent-Ivány G. dr.*: A vadászatról szóló törvényen alapuló visszaélések. — *Mészáros P.*: Vaddisznóvadászat német rendezésben. — *Incze L.*: Vita a rókarüh körül. — *Gy. Takách Gy.*: Hogyan vadásszunk apróvadra? — *Steinwaiter K.*: A szirtifogoly. — —: Hiúzveszedelem. — *Szentlőrinci*: Néhány szakkifejezés kérdése, amire még szükség volna az agancsok meghatározásánál.

9. sz. — *v. Meskó S.*: Új tilalmi idők? — *Vadászkamara?* — *Kocsis Á.*: A töltényellátásról. — *Piridarius*: A kétcsövű sörétes puska golyólövése.

10. sz. — *Huszár K.*: Vita a rókarüh körül. — *Berényi V.*: Adatok a parlamenti táplálkozásához. — *Aigner Ö.*: Kárpáti szemle. — *Szentlőrinci*: Jeremiádák az adjusztált kilométerfegyverek körül.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

INTERSYLVA. 1943. 4. sz.

Schmidt: Az erdeifenyő-fajták változása kelet-nyugati irányban, a nemzetközi vizsgálatok új szempontjai és módszerei. (*Das Ostwest-gefälle der Kiefernrasen, neue Einblicke und Methodenvorschläge für internationale Versuche.*) 473—492. old.

Vannak fajok, amelyeknek óriási az elterjedési területe, és ennek következtében bizonyos tájfajtaik alakultak ki a nélkül, hogy növény-rendszertani alapon el lehetne különíteni őket egymástól.

Ilyen faj pl. az erdeifenyő, amely egészen más tulajdonságokat örökít utódaira Skandináviában, mint pl. Spanyolországban.

Természetes tehát, hogy ennek a kérdésnek minél tökéletesebb tisztázása a korszerű erdészettudomány egyik legfontosabb feladata, amelynek a megoldását már évtizedek óta folyó kísérletek kutatják.

A szerző bevezetőül a kísérleti területek alkotta hálózattal szemben támasztandó követelményeket (a területek nagysága és egymástól való távolsága) sorolja fel, és nem csekély büszkeséggel hivatkozik arra, hogy a birodalmi erdőmester jelentős anyagi támogatásával 12 nagy területen 3 millió csemetével indíthatta meg vizsgálatait. Az ilyen óriási anyag kiértékelésének két legfontosabb előfeltétele, hogy 1. a csemeték már 5—6 éves korukban választ adjanak számos kérdésre és 2. a vizsgálati módszer lehetőleg egyszerű legyen.

A szerző buvárkodásának egyik célja annak a felderítése volt, milyen mértékben változik a német siksági erdeifenyő keletnyugati irányban, vagyis milyen különbségek mutatkoznak a tisztán szárazföldi jellegű fajta és a mindinkább tengeri éghajlat hatása alá kerülő termőhelyeken nőtt rokonai között.

A nagyon gondos vizsgálatok a következő jelenségeket ölelték fel: a csemeték fényérzékenysége, zavar a fajtabeli tulajdonságokban az éghajlat és az ember behatására, a keletporosz erdeifenyő tulajdonságainak változása a Baltikumban, a csemeteszázalék ingadozása, a csemeték törzsének a hosszúsága, viselkedésük zárt állásban, ellenállóképességük a tűhullással szemben, hajlamosságuk az ágasodásra és egyéb növekvésbeli hibákra, végül a sebgógyítóképeség energiája.

A számos rajzzal is megvilágított eredmények valóban példaképpül szolgálhatnak, miként kell ilyen nagyszabású vizsgálatokat végrehajtani.

Vincent: A termőhelynek megfelelő fajok szaporítása a közép-európai erdőkben. (*Die Wege zur Erhöhung des Anteiles der standortsgemässen Holzarten in den mitteleuropäischen Wäldern.*) 494—507. old.

A nagykiterjedésű tarvágyások és ezzel kapcsolatban a látszólag legjobb pénzügyi eredményt ígérő fajoknak (lúc) a számukra alkalmat-

lan termőhelyen való erőszakolása a közismerten súlyos következményekhez (rovarkárosítások stb.) vezettek, érthető tehát az európai erdő jövőjéért aggódo szakemberek törekvése, hogy a további, biztosabb gazdálkodás előfeltételeit felderítsék.

A szerző nagyon helyesen mutat rá, hogy ezt a kérdést a tenyésztésre szánt fajok biológiai tulajdonságainak a hiánytalan felismerése még nem tisztázza, mert mindenütt pontosan ismerni kell a termőhely-adottságait is és *nem lehet elhanyagolni a gazdasági követelményeit sem*. Az összes termelési tényezőkkel számotvető erdőművelés a főfajokon kívül a mellékfajokra is kiterjeszti a figyelmét, mert ezek fontos szerepe mindinkább előtérbe lép.

A szerző szerint a középeurópai állománytalkotó fajok két éghajlati csoportba sorozhatók, a határozottan szárazföldiekébe (lúc-, erdei-, vörösfenyőt) és az inkább tengeri éghajlatot kívánókéba (bükk, gertyán és a tölgyek). A jegenyefenyőt az utóbbi csoportba sorozza és bebizonyítja, hogy újabb időkben történt háttérbe szorulása nem csupán a lúc erőszakolt telepítésének, hanem a *helytelenül alkalmazott felújítási módoknak* a következménye.

A termőhely kívánalmaihoz igazodó erdőművelés meghonosítása a helytelenül telepített vagy rontott erdőkben csak lépésről lépésre történhet és igen nagy gondot igényel.

Krarp: Paraszterdő-rendtartás Dániában. (Die Kleinwaldordnung in Dänemark.) 509—516. old.

Dánia erdősültsége mindössze 9%, érthető tehát, hogy minélelterjesebb gazdálkodásra törekszik. Mint minden államban, ott is a parasztság kezén lévő törpeerdők teljesítőképessége a legkisebb, a felelős tényezők tehát elsősorban ezen a bajon kívántak segíteni.

A Dán Erdészeti Egyesület javaslatára és anyagi támogatásával már 1904-ben megalakult az első paraszterdő-szövetség, amelynek szakképzett erdőtiszt lett az irányítója. A kezdeti nehézségek leküzdése után és az igen figyelemreméltó eredmények láttán a példának rövidesen számos követője akadt és 1919 március 1-én már törvény mondotta ki, hogy minden ilyen szövetség, ha legalább 25 tagja van 1000 ha erdőterületen, állami támogatásban részesül. 50 ha-nál nagyobb erdőterület-birtokos nem lehet a szövetség tagja.

1942-ben már 12 volt a szövetségek száma, 19.200 ha erdőterülettel, úgyhogy — a nagykiterjedésű fenyérek (Heide) leszámításával — jelenleg csak mintegy 20.000 ha erdőterületre lehetne még a törvény hatályát kiterjeszteni.

Saari: A finn erdőgazdaság tartamossága. (Die Nachhaltigkeit der finnischen Forstwirtschaft.) 513—526. old.

A 70%-os erdősültségű Finnországban az erdők 50%-a az állam és a közületek kezén van, tehát az ezekre kötelező üzemterv szerinti gazdálkodás a használatok tartamosságát nagyjában biztosítja.

Noha a magánerdőbirtokok kezelését törvényes intézkedés nem korlátozza, az ismételt fakésztfelvételek eredményei azt bizonyítják, hogy a finn nép teljes tudatában van az erdőben rejlő nemzeti kincs értékének és ezért óvakodik annak könnyelmű elpredálásától.

Köstler: A többtermelések jelentősége a faárak szabályozása szempontjából. (Die Bedeutung der Mehrfällungen (Übernutzungen) für die Regelung der Holzpreise.) 528—534. old.

A rendkívüli használatok és a faárak kialakulása között késtelenül okozati összefüggés áll fenn, ennek a felderítéséhez azonban tudni kell, hogy: 1. milyen szempontok irányadók a helyes faárak meg-

állapítására és 2. milyen módon lehet a túltermelések hatását kialakulásukra számokkal is igazolni.

A szerző kimutatja, hogy a faárak vizsgálata során külön kell választani az önköltséget a jogos termelői haszontól; az előbbi helyes megállapításának a különböző üzemek összehasonlíthatósága az előfeltétele, az utóbbit pedig csak a gazdálkodás összes követelményeinek a figyelembevételén alapuló kamatláb rögzítheti. *A rendkívüli használat semmi esetre sem jelent tehermentes jövedelemtöbbletet, mert nagyobbarányú befektetéseket (erdősítések, stb.) von maga után és ezért természetszerűleg a faárak emelkedését idézi elő.*

Gonggryp: A fazgazdasági mérlegek kérdése az afrikai erdő statisztikája szempontjából. (*Die Frage der Holzbilanzen in Bezug auf die afrikanische Forststatistik.*) 536—550. old.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet kiadásában megjelenő Nemzetközi Erdészeti Statisztika III. kötete ugyan értékes adatokat tartalmaz Afrika erdőgazdaságáról, de még mindig túlságosan keveset ahhoz, hogy ennek a földrésznek a fatermelőképességét helyesen megítélhessük.

Annyi kétségtelenül megállapítható, hogy Afrika még mindig csak viszonylag *jelentéktelen mennyiséggel* vesz részt a világ faellátásában, holott kellő feltárás és szervezés esetén ezen a téren igen jelentős szerephez juthatna. Az okszerű erdőgazdálkodás bevezetése nemcsak a jövedelmezőség emelése szempontjából, hanem a mezőgazdasági üzemek fejlesztése és védelme céljából is kívánatos lenne. Az erdők feltárása elsősorban szakképzett munkaerőket igényel, de nem nélkülözheti a magánvállalkozás kezdeményező erejét, a tudomány segítségét és a bennszülöttek szorgalmát sem.

A befektetendő tőkének nem szabad túlzott kamatigényekkel fellépnie, mert ennek rablógazdálkodás lenne a következménye. Igen komoly érdekek kívánják, hogy a felelős tényezőket meggyőző adatok világossítsák fel a szükséges tennivalókról és az alkalmazandó módszerek helyességéről.

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. X. füzet. 7/10. sz. 1943.

Kubiena: Mikroszkópiai húmusvizsgálat. (*Die mikroskopische Humusuntersuchung.*) 396—409. old.

Azok az eredmények, amelyeket a növények és állatok szövetana, valamint a kőzetan a mikroszkópiai vizsgálatnak köszönhet, igen valószínűvé tették, hogy ennek a kutatási módszernek a húmus megismerésére irányuló tudomány is kitűnő hasznát fogja venni.

A szerző hangsúlyozottan kiemeli, hogy a laza szerkezetű húmust is eredeti állapotában, tehát „szövet”-ének a roncsolása nélkül kell a paránynéző alá hozni, ezért a felülről történő megvilágításon alapuló vizsgálat a legcélszerűbb eljárás; metszetek és csiszolatok készítése csak kivételes esetekben jöhet szóba. A közleményhez mellékelt 24 fénykép mindenben megerősíti a szerző állításait.

Francke: A dúcsapadékú trópusi erdőkben eddig üzött erdőművelési tevékenység. (Über bisherige Waldbautätigkeiten im tropischen Regenwald.) 411—423. old.

A szerző a számbajöhető szakirodalom lelkiismeretes áttanulmányozása alapján jut el végső következtetéséhez, hogy t. i. a jelenlegi háború kitöréséig rendszeres erdőművelés tulajdonképpen csak Nigériában, Brit-Indiában és a délamerikai Brit Hondurasban folyt; a trópusi erdők óriási területei feltáratlanságuk miatt még máig is hozzáférhetetlenek.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGD-ZEITUNG. 1943. 4-12. és 1944. 1-3. sz.

Assmann: Lúcfenyőállományok magassági görbéinek a vizsgálata. (Untersuchungen über die Höhenkurven von Fichten-Beständen.) 77—88., 105—123., 133—151. (1943) és 16—25. old. (1944.)

Az erdő fatömegképző tényezői között nem szigorúan függvény-szerű kapcsolat áll fenn, hanem olyan valószínűségszámítási (stohasztikus) összefüggés, amelynek a felderítésére a matematikai statisztika fegyvereit kell igénybe venni. Ha ennek megfelelően állományainkat „kollektív-rendszer”-eknek tekintjük, tulajdonságaik lényegére és változására vonatkozólag annál pontosabb számszerű értékeket kapunk, minél szélesebb körre terjesztjük ki vizsgálatainkat.

A szerző igen figyelemreméltó munkája ilyen értelemben vette bonckés alá a lúcfenyvesek magassági görbéit. Eredményei kétségtelenül értékes adatokkal gazdagítják a faterméstan tudományát, de ezen a helyen részletesebben nem tárgyalhatjuk őket, mert rövid összefoglalást nem lehet adni róluk.

Zimmerle: Ágnyesési kísérletek bükkön. (Über Ästungsversuche bei der Rotbuche.) 88—104. old.

A württembergi erdészeti kutató-intézet több kísérleti területen végezte — különböző eljárással — az érdekes munkát, és ennek eredményeképpen a szerző megállapítja, hogy a bükkről az ágakat csak fiatalabb törzsekről, legfeljebb 3 cm átmérőig és egészen a törzs mentén ajánlatos lenyesni, mert nagyobb sebhelyek vagy erősebb ágcsontok beforradása a fatörzs szövetében káros változásokat idéz elő.

Wiedemann: Az elegyes és elegyetlen állományok tömegtermelésének az összehasonlítása. (Der Vergleich der Massenleistung des Mischbestandes mit dem Reinbestand.) 123—132. old.

A kérdés helyes elbírálásához a tisztán fatermelési szempontokon kívül az állományok értékbeli teljesítőképességét, valamint az általános erdőművelési és talajtani vonatkozásokat is figyelembe kell venni.

Az összehasonlítás azért nehéz, mert ugyanaz a fafaj ugyanazon a termőhelyen másként viselkedik elegyetlen állományban, mint más fajokkal való együttélés esetén; tiszta képet az életteni tényezők sokaságának egymásra hatása miatt nehéz kapni, tehát további gondos vizsgálatokra van szükség.

Baader: Az elegyes állomány. (Der Mischbestand.) 151—159. old.

Az erről a tárgyról közölt értekezések egybevetése alapján nyomatékkal hangsúlyozza, hogy az elegyes állományok vizsgálatának még a módszerét sem tisztázták eléggé, tehát a teljesítőképesség tekintetében megnyugtató, végleges ítéletet távolról sem lehet mondani.

Zimmerle: Hozzászólás Wobstnak „Szálalóerdő-tanulmány az Óráshegységből” c. közleményéhez. (Zu der „Plenterwaldstudie aus dem Riesengebirge” von A. Wobst.) 2—13. old.

A Schwarzwaldban végzett vizsgálatok eredményeivel igazolja, hogy a fatermési tábláknak az adatait a szálalóerdőre is alkalmazni lehet.

Krenn: Hozzáértékelési összehasonlítások (Zur Frage des ertragskundlichen Vergleichs.) 2—13. old.

A növedéket befolyásoló összes tényezők figyelembevétele nélkül az összehasonlítás nem szolgáltathat megnyugtató eredményeket.